

Reservation till kommunfullmäktige 10 december 2009. Ärende 6. Tecknade av borgen i samband med upphandling av simhallstjänster i ny badanläggning

Miljöpartiet de Gröna i Tyresö yrkar i första hand återremiss och i andra hand avslag på att teckna borgen för en ny simhall.

Syftet med återremissen är att det finns oklarheter som vi anser ska belysas och redogöras för på ett professionellt sätt. Det gäller främst energiåtgärder och energiåtgång, exempelvis ihopkoppling med ishall och uppvärmda fotbollsplaner, där en utredning faktiskt pågår. Vem som ska betala och vem som ska dra nytta av de eventuella åtgärderna är dock inte klarlagt.

Vi anser också att fullmäktige ska avvakta länsrättens dom av överklagandet om att endast låta kommunstyrelsen besluta om avtalstecknande. Vi hävdar att beslutet om att godkänna tecknandet av ett koncessionsavtal inte har tillkommit i laga ordning. Ärendet är av principiell beskaffenhet och ska beslutas av kommunfullmäktige. I Kommunallagen (1991:900) 3 kapitlet 9§ framgår att "Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen". Det gäller bl.a. vid mål och riktlinjer för verksamheten, samt budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor.

Kommunen binder sig för en mycket stor kostnad under en lång period – 13,8 miljoner kr per år, i 2009 års penningvärde och dagens räntenivå i 30 års tid. Beloppet kommer att indexuppräknas och vara beroende av det allmänna ränteläget. Detta utan att kommande politiker kan påverka verksamheten, vare sig innehållsmässigt eller ekonomiskt. Därutöver finns otydliga klausuler som kan innebära att kommunens åtaganden blir än större, bl.a. vid stigande energipriser, klimatförändringar och markförhållanden. I avtalet står också att part har rätt till omförhandling med omedelbar effekt om det inträffar ändringar i lagar, skatter, författningsenliga krav, skrivna eller muntliga regler och föreskrifter utfärdade av myndigheter samt rättspraxis. Leverantören skall ha rätt till omedelbar kompensation i form av förlängning av tid och/eller kostnadsersättning, engångs- eller förhöjd årlig ersättning.

I övrigt finns oklarheter i upphandlingsförfarandet, som ligger till grund för tecknandet av koncessionsavtalet. Det föreligger risk för konkurrensvridning och att kommunen inte följt LOU. Exempelvis fanns inte borgensåtagandet med då upphandlingen inleddes, vilket kan innebära snedvridning av konkurrens. Avtalsparten "Crown Property Management" fanns heller inte med som en anbudspart när upphandlingen inleddes, utan har tillkommit senare. Frågan är om Crown Property Management överhuvudtaget var kvalificerad att delta i upphandlingen. Därutöver har ytterligare en part har tillkommit, Macquaire Capital AB som inte nämns som huvudpart i upphandlingsavtalet.

Även när det gäller bedömningen av kriterier och mervärden finns risk för godtycklighet och otydlighet. Kommunen kan ha brutit mot principen om transparens, då det saknas redogörelse för att vissa mervärden skulle komma att tas i beaktande. Därtill har ett och samma mervärde beaktats två gånger vid utvärderingen, vilket innebär en dubbelräkning. Detta strider mot principerna om transparens och likabehandling och därmed också mot kravet på affärsmässighet i 1 kap. 4 § LOU.

Demokratisk process

Miljöpartiet och Vänsterpartiet lämnades helt utanför upphandlingen (en så kallad konkurrenspräglad dialog), från beslutet om upphandling tills dess att avtalet skulle undertecknas. Att genom denna typ av upphandling undanhålla för förtroendevalda och kommuninvånare i ett av Tyresö kommuns största ekonomiska åtagande genom tiderna, är för oss helt oförståeligt. Förtroendevalda och kommuninvånare ska delaktiggöras – synpunkterna ska tillvaratas och det ekonomiska åtagandet förankras. Viktigt är också att intressenter som simsällskapet i Tyresö är med i processen och inte känner sig förbigångna (så som nu skett).

Att inte tillåta ordentlig debatt i fullmäktige försämrade ytterligare den demokratiska processen. Miljöpartiet bad om förlängda talartider, men fick inget gehör för detta. Syftet med att begränsa talartiderna – en överenskommelse mellan partierna (något som inte regleras i kommunallagen), var att effektivisera fullmäktige. Viktigt var att utöka talartiderna vid större och komplexa ärenden, där det fanns önskemål om att debattera frågan ordentligt. Detta har också praktiserats tidigare. Varför detta inte kunde tillämpas i detta ärende är besynnerligt.

Miljö och energi

Vi kan bara beklaga den knapphändiga energiredovisningen i upphandlingsärendet, då ansvariga för upphandlingen, inte efterfrågat specificerade uppgifter eller överhuvudtaget ställt några som helst krav när det gäller miljöanpassning och energieffektivitet.

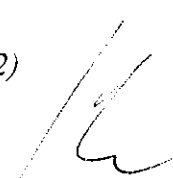
Tyresö kommuns moderatledda majoritet får gärna snacka mindre och agera mer. Det går inte längre att strunta i sitt ansvar för planerandet av ett hållbart samhällsbyggande. Alla beslut ska ha ett klimat- och miljöperspektiv! Utsläppen av växthusgaser måste minska och samhället anpassas till klimatförändringarna. Vid all upphandling och beställning **måste** kommunen ställa krav om miljöanpassning och energieffektivitet! Det handlar om ekonomiska och ekologiska förutsättningar för en hållbar utveckling, dvs. – minskad miljöbelastning och minskade utsläpp av växthusgaser. Energieffektivitet innebär lägre kostnader för kommunen.

Att i ett sent skede (när upphandlingen i princip är klar) skicka en fråga till entreprenören (konsortiet) om "miljötänket" – för att det kan komma frågor från politiker, är ett helt oseriöst förfarande. Krav ska ställas vid upphandlingsskedet och inte överlämnas till leverantörernas ansvar! Det är helt oförenligt med en ansvarstagande politisk ledning. Det är fråga om lokalt ekonomiskt ansvarstagande och globalt klimatansvar, eftersom utsläpp och åtgärder är lokala.

Det finns för övrigt både EG-direktiv och propositioner som reglerar den offentliga sektorns ansvar vid offentlig upphandling, där krav ställs om energieffektivitet och miljöanpassning.

Prop. 2008/09:162, En sammanhållen klimat- och energipolitik. Klimat. Kap 8.18 Miljöanpassad offentlig upphandling

Regeringens bedömning: Miljöanpassad offentlig upphandling är ett marknadsbaserat styrmedel baserat på väldefinierade miljökrav för att styra i första hand offentlig konsumtion och produktion mot långsiktig hållbarhet. Miljökrav vid offentlig upphandling kan bidra till en teknikutveckling, som kan stärka svenska företags konkurrenskraft även på andra marknader med liknande miljökrav. **Det är viktigt att den offentliga sektorn är ett föredöme i arbetet mot en hållbar utveckling.** *Den offentliga sektorn bör så långt som möjligt enligt LOU (lag (2007:1091) om offentlig upphandling) och LUF (lag (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster) och gemenskapsrätten ställa miljökrav vid upphandling.*

Prop. 2008/09:163, En sammanhållen klimat- och energipolitik. Energi. Kap 11.6 Offentlig sektor, Krav på energieffektivitet vid offentlig upphandling

Enligt energitjänstedirektivet ställs det krav att offentlig sektor ska vara ett föredöme vad gäller energieffektivisering. Det uttrycks på flera ställen i direktivet. I ingressen står det t.ex. i sats nr 7 och 8 följande: (7) Direktivets syfte är inte endast att främja utbudet av energitjänster utan också att stimulera efterfrågan på ett bättre sätt. Den offentliga sektorn i varje medlemsstat bör därför fungera som ett exempel när det gäller investeringar, underhållskostnader och för förbättrad energieffektivitet. Den offentliga sektorn bör därför uppmanas att integrera hänsynen till förbättrad energieffektivitet i sina investeringar, avskrivningar och driftsbudgetar. Den offentliga sektorn bör vidare sträva efter att använda energieffektivitetskriterier vid offentlig upphandling [...],

Av särskilt intresse är alltså offentlig upphandling. I artikel 5 i direktivet förtydligas förpliktelsen för offentlig sektor. "Effektiv slutanvändning av energi i den offentliga sektorn 1. Medlemsstaterna skall se till att den offentliga sektorn fungerar som ett exempel i samband med detta direktiv. För detta ändamål skall medlemsstaterna på ett effektivt och lämpligt sätt informera medborgarna och/eller företagen om den offentliga sektorns roll som exempel och om de åtgärder som den vidtagit. [...]

Redan i propositionen Samverkan för en trygg, effektiv och miljövänlig energiförsörjning (prop. 2001/02:143) som låg till grund för det förra energipolitiska programmet fastslog dåvarande regeringen följande: "I den offentliga sektorn bör krav på energieffektivitet ställas vid offentlig upphandling. [...]" Sju år har förflutit sedan den förra propositionen presenterades. Regeringen anser att det är dags att flytta fram positionerna. Den offentliga upphandlingen omsätter ca 500 miljarder kronor årligen. Den offentliga upphandlingens påverkan på miljö och energi användning är därmed betydande.

Upphandlingsutredningen 2004 har i sitt slutbetänkande Nya upphandlingsregler 2 (SOU 2006:28) bl.a. lämnat ett förslag om att upphandlande myndigheter och enheter bör ställa miljökrav i den utsträckning det är påkallat med hänsyn till upphandlingens art. Betänkandet har remissbehandlats och är föremål för fortsatt beredning inom Regeringskansliet.

Gällande prissättningen för badgäster

Miljöpartiet anser att prissättningen med fördubblade priser för barn och ungdomar 7-18 år, har en utestängande effekt. Förslaget/avtalet innebär att många barn och ungdomar inte kommer att ha råd att nyttja badanläggningen – trots att deras föräldrar och de själva i förlängningen är medfinansierare till badanläggningen. Vi anser att Tyresö ska bygga en anläggning som riktar sig till alla barn och ungdomar i kommunen.

Marie Åkesdotter
för Miljöpartiet de gröna i Tyresö

